בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״ג **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר** שְׁלִיט״א

פרשת בהר–בחקותי תשפ״ג [פנימי, בלתי מוגה]

ליל שבת קודש

בליל שבת קודש פרשת בה״ב – חזק, דיבר מו״ר שליט״א דיבורים נוראים ונפלאים מענייני פרשת השבוע, על פי דברי רבנו ז״ל בליקו״מ ח״א סי׳ ז׳

פתח ואמר מו״ר שליט״א: שבת קודש פרשת בהר בחקותי, בו אנחנו מסיימים את ספר ויקרא, והוא הכנה לקראת חג השבועות הבעל״ט, שבו זוכים לקבל את התורה, שאז זכינו להיות לו יתברך לעם, וכמ״ש (שמות יט ב) ״וְהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה מִכָּל הָעַמִּים״ – העם הנבחר להקב״ה.

ואז זכינו לקבל את אור האמונה, וכמו שאומר רביז״ל (ליקו״מ ח״א סי׳ ז) שבמעמד הר סיני קיבלו תרי״ג מצוות שהן תרי״ג עטין דקדושה (זוהר יתרו דף פב:), וכל מצוה ומצוה חורטת באדם אמונה, וכמו שכתוב (תהלים קיט, פו) ״כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה״, ועל ידי נשפעים על האדם כל מיני השפעות טובות, בחי׳ (משלי כח, כ) **״אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת״** – הוא זוכה לשפע של ברכות, והכל בזכות שהוא מקבל את זה מהצדיק – כמבואר שם בדברי רביז״ל, וזהו הרמז **״איש אמונות״** – איך? ע״י **״רב״** – הרב והצדיק, **״ברכות״** וישועות נפלאות, הכל בזכות שהוא **״איש אמונות״**.

ונקט הפסוק לשון רבים – **״אמונות״**, כי ׳אמונה׳ הוא חוט המשולש: אמונה בה׳, אמונה בצדיקים, אמונה בעצמו, ולכן כתיב בלשון רבים – ״אמונות״.

כי אי אפשר לבוא לאמונה בהקב״ה ללא שיזכה לאמונת חכמים, וכמו שאומרים חכמינו הקדושים (מכילתא) על הפסוק (שמות יד, לא) ״וַיַּאֲמִינוּ בַּה׳

וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ״: ׳שכל המאמין ברועה ישראל, מעלה עליו הכתוב כמאמין במי שאמר והיה העולם׳, כי ב׳ אמונות אלו תלויות אחת בחברתה.

והלשון של המכילתא מאד מעניינת: שכל המאמין ״ברועה״ ישראל, ענין של ׳רועה׳ נאמן לעם ישראל, שהוא נותן לנשמות ישראל מרעה משובח וטוב, ומהו? קדושת א״י, שעליה כתיב (תהלים לז, ג) ״שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה״, וגם מזה מדבר רביז״ל בתורה ז׳ הנ״ל, שבארץ ישראל מאיר אור האמונה, התפילה והניסים, וזוכים ״לרעות אמונה״ - כלשון הפסוק הנ״ל, ומצינו שרבינו ז״ל מקשר את א״י להצדיק - וכדאיתא בליקו״מ ח״ב סי׳ קט״ז, גבי שבחיצוניות א״י והצדיק נראים כמו כולם, אך הפנימיות שונה לגמרי, וכן בליקו״מ ח״א סי׳ קכ״ט מדבר רביז״ל גבי שאדם זוכה להיות מקורב לצדיק - הוא נאכל להצדיק ממש, וכן לארץ ישראל אותו ענין, שזהו ״ארץ אכלת יושביה היא״, אבל אדם צריך להיות מאכל טעים וטרי... כי אם לא, יכול להתקיים ח״ו מה שקראנו בפרשת אחרי: ״וְלֹא תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְכֶם״, וכמו שמוצאים כאלו שעוזבים את א״י, והם טוענים כל מיני טענות וסיבות וכו׳ ולמעשה הסיבה לכך: כי א״י מקיאה את מי שלא זוכה!

זה ענין של אמונה, ארץ ישראל והצדיק.

כי אדם צריך תמיד לחזק אמונתו בה׳ יתברך, ולדעת היטב שכל פרט ופרט של החיים מושגח בהשגחה עליונה, ואז זוכים לחיים טובים באמת, והוא בן חורין אמיתי, ואת הלימוד הזה מקבלים ע״י אמונת חכמים, כשאדם זוכה להיות מקורב להצדיק, הצדיק מכניס בו את הלימוד של אמונה: **תדע של פרט ופרט מושגח בהשגחה פרטית!**

זהו ״כל המאמין ברועה ישראל, כמי שמאמין במי שאמר והיה העולם״, שגם זו היא לשון מאד מעניינת, מדוע כתוב ״מי שאמר והיה העולם״ ולא כתוב ״שמאמין בה׳ יתברך״, ״בהקב״ה״, למה נקטו דוקא ענין זה?

התשובה לזה, כי הוא הלימוד האמור: **אדם צריך להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, שהוא יתברך ״אמר והיה העולם״, הוא ברא את העולם, ואת כל היקום, וכששם שהעולם**

נברא 'יש מאין' - כן הישועה שלי תבוא 'יש מאין'!

שזהו מה שאומר דוד המלך בתהלים (קכא, א) **"שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים 'מֵאַיִן' יָבֹא עֶזְרִי"** - העזר והישועה שלי יבואו "מאין" - 'יש מאין'! שזהו מה שממשיך מיד (פס' ב): **"עֶזְרִי מֵעִם ה' עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ"** - **'עושה שמים וארץ'** הוא העניין האמור, שהקב"ה ברא את השמים ואת הארץ, והוא יתברך מנהיג כל פרט ופרט של הבריאה, וכשם שהבריאה נבראה 'יש מאין' - כן ישועת כאו"א תבוא 'יש מאין' ממש! העיקר - להיות חזק באמונתו.

וכשאדם זוכה לב' האמונות הקדושות הללו, ממילא יש לו את האמונה השלישית - אמונה בעצמו, ודבר זה מובא בדברי רביז"ל [בליקו"מ ח"א סי' ס"א ובעוד מקום], **שאדם צריך להאמין בעצמו, כי אם אדם יהיה מזולזל בעיני עצמו, ורק ישפיל את עצמו שהוא לא שווה לכלום, הוא הכי גרוע והכי לא מוצלח, איך הוא יזכה להגיע לאמונה בה' ואמונה בצדיקים? אדם מוכרח שיהיה לו ביטחון עצמי, לדעת שיש בו כוחות מיוחדים! להאמין בעצמו!**

ואין הכוונה שאדם מאמין בגוף שלו, שהוא מתגאה בגשמיות שלו, כי באמת הגוף הוא מוגבל - כמה קילו אדם יכול כבר להרים?... עשרים? אולי שלושים? ואם הוא ממש חזק - אולי חמישים? אבל לא יותר... כח הגוף הוא מוגבל, משא"כ הנשמה היא נצחית, היא יכולה להשיג המון דברים יקרים...

וכמו שאומר רביז"ל (ליקו"מ ח"א סי' רנ"ד): **עינים הם דברים עליונים וגבוהים מאד, והם רואים תמיד דברים גדולים ונוראים, ואם היה האדם זוכה לעינים כשרים, היה יודע דברים גדולים רק ממה שעיניו רואות, כי הם רואות תמיד, אך שאין יודע מה רואה. כמו למשל כשמעבירין דבר לפני עיני האדם בהעברה ובמהירות גדול ואזי אין האדם יודע מה ראה, והנה אף שבשעה שהעבירו הדבר לפני עיניו, בודאי ראה אותו בראיה גמורה, עם כל זה אין יודע מה ראה, כי אף שעיניו ראו הדבר בשלמות, עם כל זה מחמת המהירות לא היה פנאי בכדי שיביא הראות להדעת שידע מה ראה, כי לידע הדבר שראה זה תלוי בדעת, ולזה צריך קצת זמן, שישהה קצת הדבר הנראה לפני עיניו, בכדי שיבוא ויושיט כח הראות להדעת את**

הדבר הנראה, כדי שידע בהדעת מה ראה, ומחמת המהירות לא ראה הדבר רק בכח הראות, אבל לא היה זמן להושיט הדבר להדעת, ועל כן אינו יודע מה ראה, וכן האדם רואה בעיניו תמיד דברים גדולים (הינו מראות וחזיונות) אך שהוא כמו שמעבירין לפניו בהעברה בעלמא ובמהירות גדול, על כן אינו יודע מה ראה כנ״ל, והבן; היינו ענין האמור, שכח הגשמי הוא מוגבל, אבל ברוחניות אין שום גבול וצמצום כלל, ואדם צריך להכניס הידיעה הזאת בעצמו היטב - שיש לו כוחות עצומים להגיע להכל!

זה ענין של ״איש ׳אמונות׳ רב ברכות״ - הוא זוכה להיות חזק בג׳ האמונות הללו, ועי״ז ״רב ברכות״ - זוכה לברכות רבות ונפלאות.

ואלו ג׳ האמונות הוא בחי׳ ג׳ הנקודות שאדם צריך - נקודת הרב, נקודת החבר ונקודת עצמו; נקודת הרב - הוא בחינת אמונה בה׳, שאדם צריך לחזק אמונתו תמיד בהקב״ה, ולחפש ולחזק עצמו תמיד באמונה (ליקו״מ ח״ב סי׳ ה); נקודת החבר - הוא בחינת אמונת חכמים, שמתקבצים יחדיו אצל הצדיק וזוכים לקבל כל דבריו ועצותיו; נקודת עצמו - זו האמונה בעצמו, לדעת מכוחותיו העצומים, וזה מוכרח כדי להגיע לב׳ האמונות הנ״ל.

והנה אומר רבינו ז״ל (ליקו״מ ח״א סי׳ לא), ששבת היא אמונה, שמאמין בחידוש העולם וביחודו, כי בזה שאדם זוכה לשמור שבת - מגלה שיש לו אמונה בהקב״ה שברא את העולם בששת ימי המעשה, וביום השביעי ״שבת וינפש״, וצוה לנוח ולשבות ולא לעשות בו מלאכה.

וזה מקושר היטב לקדושת ארץ ישראל, שבה מאיר ביותר אור האמונה הקדושה, ובזה מסופר הסיפור הידוע על ב׳ הצדיקים הקדושים - בעל ״באר מים חיים״ זי״ע, ובעל ״בת עין״ זי״ע - ששמעו בעודם בחו״ל על קדושת הארץ והאור הנפלא שיש בה, והשתוקקו וכספו מאד לחונן את עפרה, וידוע ההארה הגדולה שהרגישו בשבת קודש, ומספרים שממש קומתם היתה גבוהה יותר בשבת מבששת ימי החול... ופעם אמר להם איזה משולח: **״וכי יש לכם מושג מהי ארץ ישראל? הרי בשבת האבנים בה מאירים כמו יהלומים!״...** מיד כששמעו זאת, זרקו מעליהם את כל

הרבנות שהיתה להם - בית מדרש, חסידים וכו׳ - ועלו לארץ, ובאמת סוף כל סוף זכו לראות את זה בעיניהם... [העניין של אבנים - יהלומים מרומז בריש פרשתן: ״כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם״ - מיד שזוכין לבוא לא״י, אזי ״וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ׳ שַׁבָּת לַה׳״ - ׳הארץ׳ דיקא, כי גם גשמיות הארץ מקבלת קדושה].

וכל זה הוא הגילוי של פרשת השבוע [הפרשה הראשונה מבין ב׳ הפרשיות] - **פרשת בהר**, כי הפרשה מתחילה עם שבת ומסיימת עם שבת, וכמו שמתחלת ״**וַיְדַבֵּר ה׳ אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת לַה׳״**, ומבואר במפרשים ש׳שבת׳ זו איירי על שבת בראשית, ולא על ענין שמיטה, כי על שמיטה מדובר מיד אח״כ - בפסוקים להלן. והפרשה מסיימת עם שבת, כלשון הפסוק: ״**אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי ה׳״**.

והעניין בזה, כי כל השבתות הקדושות שאנו זוכים להן - זו שרשרת אחת, דהיינו שהיתה שבת שעברה, והנה באה עוד שבת, אזי זו שרשרת אחת, כי בכל פעם זוכין לעוד אור וקדושה, ולא שמקבל את השבת בתור ״עוד שבת״, אלא צריכין לחדש את זה בכל פעם.

זה ענין שהפרשה מתחילה עם שבת ומסיימת עם שבת, להורות דזה המשך אחד, ומה יש בינתיים? את ששת ימי החול, שבאמת גם אותם צריכים לקדש בקדושת שבת, שזהו מה שאנו מוצאים בפרשה, שהיא מתחילה עם שבת ומסיימת עם שבת, וכל הפרשה באמצע - שעפ״י הנ״ל זה ענין ששת ימי החול - עוסקת בענייני אמונה, שהיא שבת כנ״ל, תחילה: ענין של שנת שמיטה, שבוודאי הוא ענין של אמונה, שאדם מאמין בו יתברך שכך ציוה בתורה, והוא מקיים זאת בתמימות ופשיטות, והוא יודע היטב שבוודאי הקב״ה ישפיע עליו שפע קודש כפול ומכופל.

ובזה ישנו דבר חידוש שמביא הרבי ר׳ אלימלך זי״ע בפרשת השבוע בשם אחיו הרבי ר׳ זושא זי״ע[א], ששאל גבי הכתוב ״וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹּאכַל בַּשָּׁנָה

[א] כאן סיפר מו״ר שליט״א: הרבי ר׳ זושא זי״ע היה צדיק קדוש ונורא, ומסופר שפעם הגיעו שני תלמידים קדושים לרבם המגיד ממעזריטש זי״ע (היו אלו הרה״ק ר׳ יוסף בעל ההפלאה, והרה״ק ר׳ שמעלקא מניקלשבורג זי״ע) ושאלוהו על דברי חכמינו הקדושים במסכת ברכות: ״חייב

הַשְׁבִּיעִת הֵן לֹא נִזְרָע וְלֹא נֶאֱסֹף אֶת תְּבוּאָתֵנוּ", וכתיב "וְצִוִּיתִי אֶת בִּרְכָתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית וְעָשָׂת אֶת הַתְּבוּאָה לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים", ולכאורה יפלא, מדוע התורה צריכה לכתוב "וכי תאמרו" וגו', דהינו את ה'הוה אמינא' של בני אדם, ואח"כ את התשובה לזה - "וציויתי את ברכתי" וגו', מה שלא מצינו כן בשאר מקומות?

ההסבר הוא, כי הקב"ה בוודאי משפיע שפע קודש לשומרי מצוותיו, ומזכה אותו בכפל כפליים של השפעות טובות, אבל ברגע שמתחילות השאלות והקושיות "מה נאכל" וגו', הרי שצריכין לפתוח פתח חדש של ברכה מיוחדת, ועל זה כתיב "וציויתי את ברכתי", היינו מחמת הספיקות של בני אדם - צריכים ציווי של ברכה מיוחדת, ובאמת שפע קודש מושפע תדיר לאדם העושה רצון הקב"ה.

וכך ממשיכה הפרשה בכמה פרשיות שונות שכולן נסובות על ענין של אמונה - אחר ענין של שמיטה מגיע ענין של שנת היובל: "וְקִדַּשְׁתֶּם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה" וגו', שגם הוא ענין של אמונה, שכל האחוזות חוזרות לבעליהן, אפילו שקנה הקונה מהבעלים - חוזר אליו, כי כך הקב"ה צוה!

וכן אח"כ, ענין של "וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִתֻת כִּי לִי הָאָרֶץ", הכל נסוב על ענין של אמונה.

כך ממשיכה כל הפרשה עד "כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" - שבוודאי ענין זה זועק את אור האמונה הקדושה, שאנחנו עבדים להקב"ה, והוא אלקינו שהוציאנו ממצרים, ועל כן "לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִם וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה לֹא תָקִימוּ לָכֶם" וגו', כי אנחנו מאמינים בהקב"ה, ותכף מסיימין: "אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ

לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה", דהנה קרה לאדם איזה דבר לא טוב, היאך יזכה לברך על זה כמו דבר טוב? איך זה מוסבר?
כתשובה, הפנה אותם המגיד אל הרבי ר' זושא, ואמר להם "אצלו תדעו את התשובה".
נסעו שני הצדיקים אל הרבי ר' זושא, ומצאוהו בביהמ"ד אחר התנור - כדרכו, וסיפרו לו את השאלה ששאלו בפני המגיד, ואיך שהפנה אותם אליו.
הרבי ר' זושא התפלא מאד מדוע המגיד שלחם דוקא אליו, ונימוקו עמו: "אני איני יודע כלל מה זה 'רע', ואיך אשיב לכם דבר על שאלתכם?"...
לשני הצדיקים הקדושים האלו - זה הספיק... הם כבר הבינו היטב את התשובה... **אין מציאות של רע! הכל זה טוב!** זה היה הרבי ר' זושא!

וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי ה׳״, שכל הנ״ל הוא ענין ששת ימי המעשה, שגם אז מאיר אור האמונה, שהוא אור השבת כנ״ל, ומיד מסיימים עוד הפעם בעניין של שבת, להורות דזו שרשרת אחת- מהשבת הקודמת, כל ששת ימי החול, ותכף השבת הבאה...

וכל הסוד מונח במילים ״אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ״ - **'שבתתי'** דיקא, לשון רבים, ולכאורה היה צ״ל לשון יחיד - ״את **השבת** תשמרו״, ומהו לשון רבים? עפ״י האמור מובן מאד, כי ״שבתתי״ נסוב גם על ששת ימי החול, שגם אותם מקדשים בקדושת השבת, ועל כן שפיר כתיב לשון רבים, בחינת ״אנת הוא שבת דכולי יומא״ (זוהר נשא קמד:) - התלמידים אמרו לר׳ שמעון בר יוחאי: אתה הוא קדושת שבת של כל הימים, ועל כן בוודאי ״שַׁבְּתֹתַי״ - דהוא שבתות הרבה.

וזהו דאיתא בזוה״ק (בְּמִדְבָּר קע״ט ע״ב): **לָא זָזָה שְׁכִינָה מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל שַׁבָּתוֹת וְיוֹם טוֹב, וַאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּתוֹת דְּחוֹל;** **'שבתות דחול'** הוא ענין האמור, דיש ענין של ״שבתות״ בתוך ששת ימי החול, כי כשאדם זוכה לאמונה ברורה וטהורה בו יתברך, אמונה פשוטה ותמימה, בזה מאיר עליו אור שבת קודש, ובעיקר בארץ ישראל, שבזה מתחילה הפרשה: ״**כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהוָה**״ - **'כי תבואו אל הארץ'**, כאשר זוכים לבוא לקדושת ארץ ישראל, אזי אז **'ושבתה הארץ שבת לה׳״** - זוכים לקדושת השבת, שזה אור האמונה הקדושה.

הקב״ה יעזור לנו, שנזכה להכניס היטב את לימודי הצדיקים בתוכנו, להאמין באמונה שלימה בו יתברך, ולדעת שהכל מגיע ממנו יתברך, ובכך נזכה שיאיר עלינו אור השבת, ובעיקר על אדמת קודש, ובקרוב נזכה להיגאל גאולת עולם, אמן נצח סלה ועד!

***

בוקר שבת קדש

בבוקר שבת קודש פרשת בה"ב תשפ"ג, דיבר מו"ר שליט"א דיבורים נוראים ונפלאים בסיפו"מ של רבינו, מעשה ב' – ממלך וקיסר

לשון רבינו ז"ל בסיפורי מעשיות:

וְהָלַךְ בְּעַצְמוֹ (בֶּן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל) וְרָאָה, שֶׁיּוֹשֶׁבֶת שָׁם (הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל, שֶׁהָיְתָה יוֹשֶׁבֶת שָׁם, כַּנַּ"ל) וְאָמַר לָהּ שֶׁתֵּרֵד. וְאָמְרָה לוֹ, שֶׁאֵינָהּ רוֹצָה לִכְנֹס אֶל הַסְּפִינָה כִּי אִם שֶׁיַּבְטִיחָהּ, שֶׁלֹּא יִגַּע בָּהּ כִּי אִם כְּשֶׁיָּבוֹא לְבֵיתוֹ וְיִשָּׂא אוֹתָהּ כַּדָּת. וְהִבְטִיחַ לָהּ, וְנִכְנְסָה אֶצְלוֹ לַסְּפִינָה. וְרָאָה, שֶׁהִיא מְזַמֶּרֶת עַל כְּלֵי־זֶמֶר וְיכוֹלָה לְדַבֵּר בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת, וְשָׂמַח עַל שֶׁנִּזְדַּמְּנָה לוֹ.

פתח ואמר מו"ר שליט"א: אנחנו אוחזים במעשה ממלך וקיסר, שבן הסוחר - שהוא הס"מ, שגורם לאדם בלבול במוחו בחי' "סחור סחור", הוא רוצה ללכוד נשמת היהודי ברשתו הטמאה, ורביז"ל סיפר שהבת קיסר היתה יושבת על האילן, ו"עץ דא צדיק", הינו נשמת בר ישראל שזוכה להיות מקורב לצדיק, ומספר רביז"ל: **וְהָלַךְ בְּעַצְמוֹ (בֶּן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל) וְרָאָה, שֶׁיּוֹשֶׁבֶת שָׁם (הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל, שֶׁהָיְתָה יוֹשֶׁבֶת שָׁם, כַּנַּ"ל) וְאָמַר לָהּ שֶׁתֵּרֵד** - כי בוודאי זהו רצונו הטמא של הס"מ, שהיא תרד מהעץ - דא צדיק, שלא תקרב עצמה אל הצדיק, כי יודע שהצדיק יגרום לאדם שלא ייאש עצמו אף פעם, שיתמיד בלימוד התורה, שירבה תפילה, שיעשה צדקה וחסד, שיזכה לחיים טובים בזה העולם, ואת הס"מ לא רוצה, על כן אמר לה שתרד.

וְאָמְרָה לוֹ, שֶׁאֵינָהּ רוֹצָה לִכְנֹס אֶל הַסְּפִינָה כִּי אִם שֶׁיַּבְטִיחָהּ שֶׁלֹּא יִגַּע בָּהּ כִּי אִם כְּשֶׁיָּבוֹא לְבֵיתוֹ וְיִשָּׂא אוֹתָהּ כַּדָּת - כי היא היתה צדקת, וראתה שאין לה ברירה אחרת אלא לרדת, אבל ביקשה אותו שלא יגע בה, **וְהִבְטִיחַ לָהּ, וְנִכְנְסָה אֶצְלוֹ לַסְּפִינָה.**

והנה עתה נמצאת בת הקיסר בספינתו של בן הסוחר - שהוא הס"מ, ומה העצה שלה? מה התפקיד שלה במצב הזה? איך היא זוכה באמת להחזיק

מעמד גם באותו מקום - בספינה של הס"מ? על זה ממשיך רביז"ל לספר: **וְרָאָה, שֶׁהִיא מְזַמֶּרֶת עַל כְּלֵי־זֶמֶר וְיכוֹלָה לְדַבֵּר בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת, וְשָׂמַח עַל שֶׁנִּזְדַּמְּנָה לוֹ** - וכאן מונח סוד הצלחתה של בת הקיסר, ואיך שזכתה סוף כל סוף באמת להינצל ממנו - כמו שיספר רביז"ל להלן:

'מזמרת על כלי זמר' הוא ענין של שמחה, שהיתה היתה חזקה במידת השמחה; אדם שהוא זוכה להיות בשמחה - זו השמירה שלו מטומאת הס"מ!

ברם, אדם צריך לשמור מאד אילו כלי זמר הוא שומע, כי רבנו ז"ל אומר (ליקו"מ ח"א סי' ג'): **מי ששומע נגינה ממנגן רשע, קשה לו לעבודת הבורא;** צריכין לשמור מאד לשמוע רק ניגונים כשרים וקדושים, שירים של מנגנים יראי שמים, ולא שירי עגבים, רחמנא ליצלן.

הכלל, ששמירת האדם מטומאת הס"מ היא ע"י שמחה, ע"י ששומע תמיד כלי זמר, משמח עצמו בכל מיני אפנים שבעולם.

ובזה יש תהיית רבים: "הרי במציאות אינני זוכה להיות שמח, עובר עלי מה שעובר, ואיני מצליח להיות שמח באמת, איך אזכה לזה?" על זה יש עצה נפלאה מרבינו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן עד): **וְאִם לִפְעָמִים דַּעְתּוֹ מְבֻלְבָּל, וְאֵינוֹ יָכוֹל בְּשׂוּם אֹפֶן לְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ, אָז עֲצָתוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא שָׂמֵחַ. וְאַף-עַל-פִּי שֶׁבְּתְחִלָּה עֲדַיִן אֵין הַשִּׂמְחָה בֶּאֱמֶת בְּלִבּוֹ, אַף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי שֶׁעוֹשֶׂה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא שָׂמֵחַ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה אַחַר-כָּךְ בֶּאֱמֶת לְשִׂמְחָה**; תעשה עצמך כאילו אתה שמח - תלביש חיוך על הפנים, אפילו שזה קשה לך מאד, ואתה צריך בשביל זה למתוח את הלחיים לכאן ולכאן... אעפ"כ תלביש חיוך, וכך תראה איך אט אט אתה נהיה באמת בשמחה...

וכך אדם זוכה ג"כ להחיות אחרים, כי כשאדם רואה מישהו מחויך - זה מדבק, הוא מיד ג"כ מתמלא בשמחה, כי הוא סמוך למישהו שמחייך וגורם שמחה - זה מזכה גם את האחר בחיות ושמחה, איזו זכות זו להחיות אחרים!

והשמחה היא ממתקת את כל הדינים (ליקו"מ ח"א סי' קסט), וכשאדם זוכה לשמחה אמיתית - בזה מדלג על הכל, וזוכה להתחדשות אמיתית, כי איתא

בדברי חכמינו הקדושים: "אין 'והיה' אלא לשון שמחה", ומוהרא"ש זי"ע הסביר זאת בפשטות, שעיקר השמחה היא ליקח את הלימוד של "והיה" - מה שהיה, היה! מעכשיו - התחלה חדשה! אמנם עד עכשיו הייתי היכן שהייתי, מונח בדברים לא טובים, אבל אני מחליט שאני מפסיק ומסיים עם כל הדברים האלו, ואני מתחיל מחדש!

שזה ענין פרשת הקללות שקראנו עתה בקריאת התורה, שבאמת מובא מצדיקים שבכל הקללות מלובשים ברכות נפלאות, אלא שהן בהסתרה, מחמת המקטרגים, כי אם היו הברכות באופן גלוי, מיד היו מגיעים כל המקטרגים: "וכי מגיע לעם ישראל כאלו ברכות? הם עושים כך וכך" וכו', משא"כ כשהברכות מוסתרות במעטה של ההפך מזה - אין המקטרגים יכולין לקטרג, וכמו שמובא בדברי הרה"ק ר' נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע בפרשת השבוע (זרע קודש, סוף פרשת בחקתי, ד"ה "אלה כו' בינו ובין בני ישראל כו'"), על הכתוב בסוף פרשת הקללות: "**אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרֹת אֲשֶׁר נָתַן ה' בֵּינוֹ וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד מֹשֶׁה**", מדוע כתיב כאן "**בינו ובין בני ישראל**", כי בזה בא לומר, שכל התוכחה היא רק "בינו ובין בני ישראל", כדרך האב המתווכח עם בנו שאינו רוצה לביישו בפני אחרים, רק בינו ובין עצמו מוכיחו מאד; דהיינו, שאכן יש את פרשת התוכחה, אבל אין לגוים שום קשר עם זה, אלא זה רק בין הקב"ה לעם ישראל, כדי שלא יתביישו, וכן כדי למנוע כל מיני קטרוגים כנ"ל - הלביש הברכות באופן של תוכחה מגולה, שבאמת היא "אהבה מסותרת".

ואומרים חכמינו הקדושים (מגילה לא) שהטעם לקריאת פרשה זו קודם שבועות, שבזה מקיימין "תכלה שנה וקללותיה" - גומרים עם כל הקללות, ומתקיים "תחל שנה וברכותיה" - רק ברכות! ובזה מקושר ענין זה לדברינו הנ"ל, שאדם מחליט שהוא עושה סוף וקץ לכל הקללות, מה שהיה - היה, מעכשיו התחלה חדשה, רק ברכות! לברך כל אחד, לחייך לכל אחד, לא להיות עם פנים חמוצות, להישמר ולהיזהר כמה שיותר מקללות, רחמנא ליצלן, והעיקר - להיות בשמחה, ולהתחיל תמיד מחדש!

זהו מה שמספר רבינו שהבת קיסר 'היתה מזמרת על כלי זמר' - היא

בתוך הסט״א, אבל מתחזקת בשמחה!

והדבר השני שהיה אצל בת הקיסר: ׳וְיכוֹלָה לְדַבֵּר בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת׳ - ״לדבר בכמה לשונות״ היינו ענין של תפילה והתבודדות, שאדם מדבר בכמה מיני לשון אל הקב״ה, ומבקש את הקב״ה על כל פרט ופרט של החיים בלשון שרגיל בה - שפת האם, כל אחד כפי השפה שלו - אידיש, אנגלית, רוסית, צרפתית, כל אחד כפי לשונו, וכמו שאומר רביז״ל (ליקו״מ ח״א סי׳ יט), ש״לשון הקודש״ היינו שאדם מקדש את לשונו בדיבורים קדושים, וזה יכול להיות בכל שפה שרק תהיה - אם הוא מדבר דיבורים קדושים, בזה מקדש את אותה השפה, ומעלה אותה ל״לשון הקודש״.

וזה היה סוד ההצלחה של בת הקיסר, תחילה ענין של שמחה, וכן ענין של תפילה והתבודדות - **׳יכולה לדבר בכמה מיני לשונות׳**, לא משנה איזה לשון - לדבר אל הקב״ה, להודות להקב״ה, בכל שפה שאתה מדבר - ״יישר כח, רבש״ע; ספסיבה; שוקראן״... וכמו שהמדרש אומר על הפסוק (דברים ד, ז) ״כִּי מִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קָרְאֵנוּ אֵלָיו״ - ׳בכל לשון שקורא אליו׳, ומספר המדרש (דברים רבה ב, טז): **׳מַעֲשֶׂה בִּסְפִינָה אַחַת שֶׁהָיְתָה כֻּלָּהּ שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וְהָיָה בְּתוֹכָהּ יְהוּדִי אֶחָד, הִגִּיעוּ לְנֵס אֶחָד, אָמְרוּ לְאוֹתוֹ יְהוּדִי פְּלוֹנִי טוֹל מָעוֹת וַעֲלֵה לַנֵּס הַזֶּה וְקַח לָנוּ מִשָּׁם מְאוּמָה, אָמַר לָהֶם לֹא אַכְסַנַּאי אֲנִי מַכִּיר אֲנִי לְהֵיכָן אֵלֵךְ, אָמְרוּ וְיֵשׁ אַכְסַנַּאי יְהוּדִי, בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ, הֲרֵי אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו׳**; ובכח התפילה יזכה סוף כל סוף להינצל מרשתו הטמאה של הס״מ, וכמו שנראה להלן, איך שזכתה בת הקיסר בצדקותה להינצל מציפורניו הטמאות של הס״מ, ולזכות לעלות חזרה אל הקדושה.

הקב״ה יעזור לנו, שנזכה להיות מקורבים לצדיקים באמת, ונזכה לקבל מהם את הלימודים והעצות הנפלאות שלהם, וכך נזכה לחיות חיים טובים בזה העולם, שמחה אמיתית ושלימה, בגאולת עולם, במהרה בימינו, אמן ואמן!

"בִּרְצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ"

בסייעתא דשמיא, בימים הקרובים, תושלם מלאכת העימוד והסידור של הספר הקדוש "דרכי איש"!

ניתן עדיין לזכות ליטול חלק בהדפסת הספר טרם סגירתו לדפוס – דוא"ל:

s0584563404@gmail.com

* * *

הגיליון הקדוש יו"ל לעילוי נשמת
ר' בנימין ביניש בן ר' יחזקאל שרגא ז"ל, מרת רעכיל בת ר' יצחק ע"ה
ליאת שרה בת מרדכי
אמיל בן אברהם ופאינה פרידא בת יעקב
יפה בת אליהו
אילנה בת בנימין

* * *